

Ministerie van Defensie

AIR MOBILITY COMMAND VLIEGBASIS EINDHOVEN

“HET **ZUIDEN** ZAL
UIT ZIJN **ISOLEMENT**
2 WORDEN VERLOST”

AIR MOBILITY COMMAND VliegBasis Eindhoven

Voor de opening van Vliegbasis Eindhoven op 1 mei 1952 werd al gevlogen vanaf de Strijpsche Heide bij het gehucht Welschap. Op 10 september 1932 werd vliegveld Welschap geopend met de woorden: ***“Het zuiden zal uit zijn isolement worden verlost”***.

In het kader van de mobilisatie werd het vliegveld in 1939 gevorderd en onder militaire bewaking gesteld. De Tweede Wereldoorlog maakte een abrupt einde aan de ontwikkelingen van het burgervliegveld Welschap. Aan het einde van de oorlog kreeg Welschap dezelfde functie als vliegbasis Eindhoven nu; de thuisbasis voor militair luchttransport.

Vliegbasis Eindhoven is een militair vliegveld met Eindhoven Airport als grootste civiele medegebruiker. Vanaf 1952 maakt de burgerluchtvaart gebruik van de luchthavendiensten (o.a. brandweer en vogelwacht) van de vliegbasis. Vliegtuigen die vanaf Eindhoven Airport vertrekken en daar aankomen maken gebruik van de start- en landingsbaan van de vliegbasis en worden door luchtverkeersleiders vanuit de verkeerstoren op de vliegbasis begeleid. Door deze jarenlange samenwerking tussen de militaire eigenaar en de civiele medegebruikers wordt optimaal gebruik gemaakt van de capaciteit van het vliegveld. Met 41.441 civiele en 4.807 militaire vliegbewegingen (cijfers 2019) de tweede luchthaven van Nederland en daarmee belangrijk voor de ontwikkeling van de regio.

Sinds 1963 staat onder het officiële wapen van de vliegbasis de spreuk; ***Were di***. Het vliegveld is gelegen waar in de Middeleeuwen een Welschapse hoeve stond. Volgens de legende werd deze hoeve van tijd tot tijd door een weerwolf bezocht. Met de spreuk wordt de nadruk gelegd op de verbondenheid met de Brabanders en de omgeving. De Brabanders werden gemotiveerd verder te vechten in de slag bij Woeringen met de woorden: ***“Edele Brabanders, Were di of weert u”***.

Op de vliegbasis waren straaljagersquadrons gestationeerd totdat in 1994 de laatste F-16's vertrokken. Op dit moment is vliegbasis Eindhoven nog steeds een uitwijkvliegveld voor de jachtvliegtuigen van de Koninklijke Luchtmacht. Vanaf 1995 heeft de vliegbasis zich volledig toegelegd op de huidige taak; het verzorgen van militair luchttransport.

Om de geluidshinder voor de inwoners van de stad Eindhoven te verminderen werd in 1982 begonnen met de aanleg van een nieuwe start- en landingsbaan. Deze baan staat haaks op de oorspronkelijke baan en is in 1984 samen met de nieuwe verkeerstoren in gebruik genomen. Op de vrijgekomen grond is woonwijk Meerhoven gebouwd. In september 1984 werd een aparte passagiersterminal geopend, dat wordt geëxploiteerd door Eindhoven Airport.

MISSIE

In het kader van crisisbeheersing, evacuaties, humanitaire missies én de nationale taak ondersteunen wij militaire operaties met strategisch en tactisch luchttransport, Air-to-air refueling en vliegtuigafhandeling. Als gastheer voor organisaties uit binnen- en buitenland stellen we onze luchthaven en faciliteiten op een veilige en effectieve wijze beschikbaar voor militaire operaties en civiel medegebruik.

4

AIR MOBILITY COMMAND VliegBasis Eindhoven

VLIEGBASIS EINDHOVEN, EEN AIR MOBILITY COMMAND

5

De wereld om ons heen is onrustig, en verandert snel. Als Luchtmacht veranderen we mee om in de toekomst relevant en van doorslaggevende betekenis te blijven. Zodat onze Airpower niet alleen nu, maar ook in de toekomst het verschil maakt. We transformeren daarom naar een 5e generatie luchtmacht. We bundelen het tactische vermogen in 3 uitvoerende commando's: het Defense Helicopter-, Air Combat- en het Air Mobility Command. Met de bundeling kunnen wij sneller inspelen op gevraagde inzet en kunnen wij onze operaties beter voortzetten. Vliegbasis Eindhoven is de thuisbasis van het Air Mobility Command en verzorgt samen met (internationale) partners militair luchttransport.

Militairen worden wereldwijd ingezet voor vrede en veiligheid. Vanaf vliegbasis Eindhoven brengen we mensen en materieel naar gebieden

waar veiligheid en vrijheid niet vanzelfsprekend zijn. Dit gebeurt bijvoorbeeld naar gebieden waar een vijandelijke macht actief is. Onze vliegtuigen kunnen ook worden ingezet voor transport van hulpverleners en hulpgoederen naar gebieden waar humanitaire hulpverlening hard nodig is of voor het terughalen van gestrande Nederlanders in het buitenland. Het gaat daarbij om snel handelen en veilig uitvoeren van transport naar gebieden met een slechte bereikbaarheid of naar gebieden waar de infrastructuur is vernield na een aardbeving of orkaan.

Daarnaast voorzien we andere militaire vliegtuigen in de lucht van brandstof waardoor deze langer kunnen vliegen en dus minder vaak hoeven te landen. Dit draagt bij aan de flexibiliteit van het luchtwapen en vermindert tegelijkertijd de belasting van de militaire luchthavens.

OM EEN PAAR VLUCHTOPDRACHTEN TE NOEMEN:

- Onze transportvliegtuigen kunnen wereldwijd worden ingezet. Alle vluchten zijn uniek, de variatie zit onder andere in het soort vracht, de passagiers, de bestemming en de reden.
- Hulpgoederen en medisch personeel naar het vliegveld in Sint-Maarten, bestrijding COVID-19 virus.
- Parachutisten van de Koninklijke Landmacht, oefengebied in Duitsland, training.
- Nederlandse burgers overgekomen uit China, ophalen in Berlijn, hulpverlening
- USAR-team inclusief speurhonden naar het vliegveld van Beiroet, hulpverlening na explosie in Beiroet
- Medische evacuatie van Nederlandse militairen uit Litouwen, in verband met een mogelijke besmetting COVID-19.
- Materieel naar uitgezonden militairen in Afghanistan, bevoorradings
- Boven de Noordzee tanken van gevechtsvliegtuigen uit diverse NAVO-landen.
- Personeel en materieel naar de Verenigde Staten voor een oefening met parachutisten en het droppen van vracht.
- Vip passagiers naar een internationale vergadering in de Verenigde Staten.

7

VIP TRANSPORT

Om aan de behoefte te voldoen voor snel vervoer van civiele en militaire autoriteiten over langere afstanden heeft de Koninklijke Luchtmacht een passagierstoestel in gebruik. Het toestel is in staat in 1 keer een grote afstand te overbruggen. De 2 motorige jet heeft een vliegbereik van maximaal 7700 kilometer en kan tot een hoogte van 14 kilometer komen.

AIR MOBILITY COMMAND VLIEGBASIS EINDHOVEN

TACTISCH LUCHTTTRANSPORT

Onze vliegtuigen kunnen landen op landingsbanen die soms niet meer zijn dan een grasveld of een strand. Hierdoor zijn ze goed inzetbaar in missiegebieden of gebieden met een beperkte infrastructuur. Indien landen niet mogelijk is, wordt personeel en/of materieel door middel van een parachute gedropt. Het 336 squadron van vliegbasis Eindhoven werkt daarbij nauw samen met 11de Luchtmobiele Brigade, het Korps Commando Troepen en het Korps Mariniers.

Deze vorm van transport noemen we tactisch militair luchttransport. Onvoorspelbaarheid is daarbij van levensbelang. We kiezen routes die niet zo voor de hand liggen, vliegen op een onverwachte hoogte en cirkelen langer in een gebied. Ook onze landingsprocedures zijn anders dan van een civiel toestel. We landen in gebieden waar soms geen luchtverkeersleiding beschikbaar is of de landingsbaan bestaat uit een zandvlakte. In deze gebieden wordt net voor de landing de landingsbaan visueel gecontroleerd door er laag overheen te vliegen. Na deze controle zal het vliegtuig een snelle landing inzetten, dit noemen wij een tactische nadering. Deze tactische naderingen worden niet alleen op vliegbasis Eindhoven maar ook op andere militaire vliegvelden geoefend.

Een tactische nadering kan voor een toeschouwer vreemd en gevaarlijk overkomen. Het kan er namelijk op lijken dat het vliegtuig de landingsbaan heeft gemist en een doorstart moet maken, gevolgd door een snelle bocht. De tactische naderingen zijn een onderdeel van de geplande vlucht.

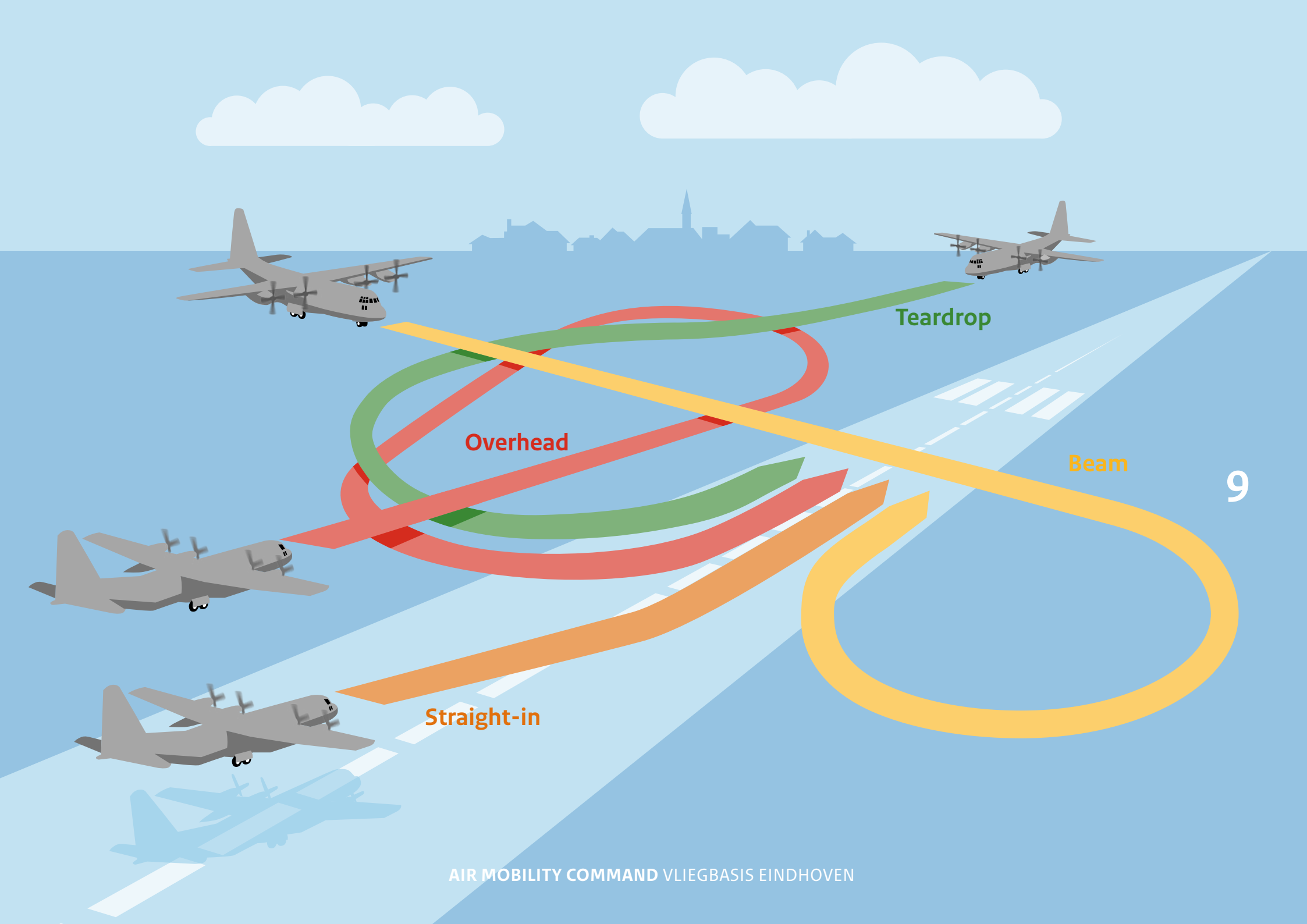
De kleuren geven de route aan die het vliegtuig volgt. Een vliegtuig landt tegen de wind in, de windrichting bepaalt dus vanaf welke kant het vliegtuig de landing inzet. Op het plaatje hieronder komt de wind van rechtsboven.

Teardrop (groen), het vliegtuig vliegt met de wind mee, maakt een bocht en landt.

Overhead (rood), het vliegtuig vliegt tegen de wind in, maakt een bocht en landt.

Straight-in (oranje), het vliegtuig zet direct de landing in.

Beam (geel), het vliegtuig vliegt haaks over de landingsbaan, maakt een bocht en landt.

Teardrop

Overhead

Beam

Straight-in

9

10

STRATEGISCH LUCHTTTRANSPORT

Dit is het vermogen op korte termijn personeel en materieel te verplaatsen naar gebieden waar op grond van de politieke en strategische doelstelling de aanwezigheid of de inzet van militaire macht geboden is.

Nederland neemt deel aan het internationaal samenwerkingsverband Strategic Airlift Capability (SAC) C-17. De 12 deelnemende landen hebben samen de beschikking over 3 C-17 transportvliegtuigen die Papa Airbase te Hongarije als thuisbasis hebben. De vliegtuigen worden gevlogen door bemanningen uit de 12 naties. De landen bepalen zelf waarvoor zij de vliegtuigen willen inzetten. De toestellen zijn in staat een grote hoeveelheid vracht te vervoeren, de C-17 is met regelmaat te zien op vliegbasis Eindhoven.

Op initiatief van Nederland en Luxemburg hebben landen als België, Duitsland, Tsjechië en Noorwegen gezamenlijk geïnvesteerd in transportvliegtuigen van het type Airbus A330 MRTT. Deze toestellen zijn niet alleen in staat passagiers en materieel te vervoeren, de toestellen worden ook ingezet als tankervliegtuig. Tanken in de lucht vergroot de actieradius van een toestel waardoor het aantal starts en landingen wordt verminderd. Minimaal 1 Airbus A330 MRTT is permanent ingericht voor medische evacuatie, het toestel beschikt over 21 medische stoelen, 16 stretchers en 6 intensive care units.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

12

AIR MOBILITY COMMAND VliegBasis Eindhoven

Vliegbasis Eindhoven is met recht een Air Mobility Command te noemen. Op het gebied van luchttransport wordt veel samengewerkt op internationaal niveau. Een aantal van deze samenwerkingsverbanden heeft vliegbasis Eindhoven als thuisbasis.

MMU

De eerdergenoemde Airbus transportvliegtuigen zijn ondergebracht in de Multinational MRTT Unit (MMU). MRTT staat voor Multi Role Tanker Transportvliegtuig. Vliegbasis Eindhoven is de thuisbasis (Main Operating Base) van de MMU, het vliegveld in Keulen fungeert als tweede basis.

EATC

Het European Air Transport Command (EATC) is een samenwerkingsverband tussen Nederland, Frankrijk, Duitsland, België, Luxemburg,

Spanje en Italië. De deelnemende landen stellen hun luchttransportvloot beschikbaar aan het commando waardoor de inzet van transport- en tankervliegtuigen efficiënter kan worden gecoördineerd. Het EATC beschikt zelf niet over vliegtuigen en zorgt daardoor niet voor een toename van het aantal militaire vliegbewegingen op de vliegbasis. Het EATC brengt de vraag en aanbod van luchttransport van de deelnemende landen bij elkaar.

MCCE

Het Movement Coordination Center Europe (MCCE) coördineert naast het bijtanken van vliegtuigen in de lucht (air-to-air refuelling), strategisch militair transport door de lucht, over zee en binnenwateren, over de weg en per trein voor de 28 deelnemende landen van de NAVO en Europese Unie. Binnen het MCCE werken 32 militairen uit de deelnemende landen.

DE VliegBasis EN DE OMGEVING

14

Om ons werk zonder enige vorm van twijfel veilig, effectief en efficiënt uit te kunnen voeren, trainen we veel. Het liefst doen we dit onopgemerkt. Maar we ontkomen er niet aan dat we in Nederland te zien en te horen zijn. We oefenen daarom veel in het buitenland en maken gebruik van simulatoren.

Onze oefeningen, zoals tactische naderingen, zijn soms hinderlijk of komen ongelegen. Dat beseffen we. Wet- en regelgeving is er om overlast zoveel mogelijk te beperken. Dit betekent dat we niet onder de toegestane vlieghoogte vliegen en dat we binnen de jaarlijks afgesproken geluidsbelasting moeten blijven. Voorafgaand aan een oefening wordt daarom beoordeeld of een oefening past binnen de afgesproken geluidscontouren en wat de gevolgen zijn voor de omgeving.

Het is ons niet toegestaan lager te vliegen dan de afgesproken minimale vlieghoogte. Indien de noodzaak bestaat om in bepaalde afgebakende gebieden lager te vliegen, is hier een ontheffing van de Militaire Luchtvaart Autoriteit (MLA) voor nodig.

De MLA is een onafhankelijke toezichthouder en beoordeelt de aanvraag; er wordt naar alternatieven gekeken en wat de operationele effecten zijn wanneer er geen ontheffing wordt verleend. De belasting voor de omgeving wordt daarbij zwaar meegewogen. Van de ontheffing is een beschikking opgemaakt, deze is openbaar en te vinden op <https://www.defensie.nl/onderwerpen/vliegbewegingen>

In het Luchthavenbesluit Eindhoven staan de tijden vermeld waarbinnen vliegtuigen mogen vertrekken en aankomen. Dit geldt voor zowel civiel

als militair vliegverkeer. Hiervan kan worden afgeweken indien dit door omstandigheden noodzakelijk is. Voorbeelden zijn het vertrek van een vliegtuig naar een rampgebied of de aankomst van een donorvlucht.

Op het twitterkanaal [@VlbEindhoven](https://twitter.com/VlbEindhoven) is actuele informatie te vinden over de vliegbasis en de oefeningen. Gemiddeld 10 x per jaar wordt door de vliegbasis een nieuwsbrief verstuurd, u kunt zich via vliegbasis.eindhoven@mindef.nl hiervoor inschrijven.

Op de website [Samenopdehoogte.nl](https://www.samenopdehoogte.nl) is meer informatie te vinden over vliegverkeer op en rondom Luchthaven Eindhoven (dit is de overkoepelende term voor zowel het militaire als het civiele luchtverkeer van en naar Eindhoven). Op de website is informatie te vinden over bijvoorbeeld de vliegroutes, het baangebruik en militaire oefeningen. Ook is het voor omwonenden (binnen het controlegebied van de luchtverkeersleiding) mogelijk een melding in te dienen over geluidhinder. Indien u buiten het controlegebied woont, kunt u een melding indienen via [defensie.nl](https://www.defensie.nl)

Van de meldingen worden rapportages gemaakt waarbij onder andere een scheiding wordt gemaakt in meldingen over militair en civiel vliegverkeer. De rapportage worden aangeboden aan de Commissie Overleg en Voorlichting Milieu (COVM). De COVM is de militaire kamer van het Luchthaven Eindhoven Overleg (LEO). Ontwikkeling Eindhoven Airport (OEA) is de civiele kamer. Meer informatie over de COVM is te vinden op <https://www.covm.nl>

15

AIR MOBILITY COMMAND VLIEGBASIS EINDHOVEN

KONINKLIJKE LUCHTMACHT
ROYAL NETHERLANDS AIR FORCE

G-988